

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca: Książd Stanisław Piasecki
Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Bęben

PRENUMERATA : W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półrocza 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Curitiba — Av. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden tam: 1 raz 2\$, 2 razy 3\$, 3 razy 4\$, 4 razy 5\$ i t. d. Ogłoszenia płać się zawsze z góry, inaczej nie umieszczają się. Ogłoszenia można płać znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 200 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, Krzyżanowskiego, Adamika i Aleksandra Majewskiego.

Inauguracja ZWIĄZKU POLSKIEGO W KURYTYBIE.

Dnia 25-go listopada bieżącego roku ukończono zasadniczo budowę Związku Polskiego w Kurytybie i oddano do użytku towarzyskiemu tak piękną i obszerną scenę jak i sale bufetowe na parterze i piętrze. Wogóle, cały gmach Związku przedstawia się pięknie i okazałe, tak zewnątrz jak zwłaszcza wewnątrz. Dzieje budowy i ostatecznej rozbudowy naszego gmachu związkowego w Kurytybie, to znaczna część dziejów życia towarzyskiego Polonii kurytybskiej. Aż 17 lat trwała praca nad budową tego domu związkowego; kosztowało to wiele trudów, pieniędzy, sporów i kłótni nawet; ostatecznie gmach stanął, niekiedy może piękny i dobrze pomyślany we wyglądzie zewnętrznym, ale ostatecznie wykończony częściami, gdyż wobec braku większych środków, budowano wedle stanu groble, jak mówi przysłowie. Nad pierwszą budową Związku pracowało mozołnie jedno towarzystwo, mianowicie Kółko Młodzieży Polskiej od dnia 24-go maja 1911 roku do 3-go maja 1920 roku; obecny dobudowy dokonał już Związek Polski jako zrzeszenie Kółka Młodzieży, Sekcji św. Stanisława i Sokola Związek ten powstał 3-go maja 1920 roku, już pod wpływem wolnej i niepodległej Ojczyzny i pracuje intensywnie do dnia dzisiejszego.

Kółko Młodzieży Polskiej przed kilka lat od swojego założenia tułało się po różnych salach i towarzystwach tak z posiedzeniami jak i zabawami, aż znieriplony tym p. Franciszek Lachowski na posiedzeniu 14-go maja 1911 roku rzucił myśl budowy własnego domu. Już 24-go maja tegoż roku zatwierdził tę szczęśliwą myśl Kółko Młodzieży, pozostając wtedy pod przewodnictwem p. Bolesława Mizerkowskiego. Kupiono obecną parcelę przy rua Carlos de Carvalho za 1103\$900 i rozpoczęła budowę. Komisja budowlana wydała akcję po 100\$000 i wobec ograniczonych środków pieniężnych, postanowiła wybudować dom drewniany, lecz kamra na szczęście projekt ten odrzuciła. Uchwalono budować murywany gmach częściami, lecz sprawa cała szła bardzo opornie i leniwie. 6-go kwietnia 1913 roku zreformowano komisję budowlaną; przewodniczącym jej został jedno myślą obrany energiczny i wytrwały p. Fr. Lachowski; pod wpływem jego zapалу uchwalono wystawić projekt piętrowy od ulicy a salę przedłużyć z 14 na 18 metrów. Pod naporem p. Lachowskiego, praca szła tak energicznie, że 17-go sierpnia 1914 roku stanął gotowy gmach Kółka Młodzieży. Braki w kasie uzupełniali sami członkowie długo-

terminowemi pożyczkami. Pierwsze zaraz pożyczki dali: po 500\$000 książd Peters, Bajer, Fr. Lachowski, Ignacy Sobański, Paweł Skroch i Fr. Barcik; 400\$000 p. Wołowski a 1000\$000 p. Dominik Kurecki. Dnia 12-go stycznia 1914 roku uchwalono za radą pp. Mizerkowskiego i Lachowskiego przybudować z boków sali galerje czyli łozę, dać imbuwoje okna, a całą robotę stolarską powierzono p. Skarbowski. Uroczystem poświęceniem nowego gmachu kierowała komisja składająca się z następujących członków: p. p. Ulandowski, Adamik, Lachowski, Wysoki, Skroch, Cymbalista, Kozłowski, Strzemieczny, Bajer i Mizerkowski. Prezesem był wntczas p. Brzeziński a pierwszym gospodarzem budynku zamianowa p. Jana Mitczuka. Kółko Młodzieży Polskiej pracuje wytrwale dalej, lecz ugina się pod ciężarem długów. Gmach był okazysty, lecz trochę za obszerny na jedno stowarzyszenie tylko a nadto za pusty. Na zebraniu 21-go lutego 1915 roku rzucono i uchwalono myśl stworzenia jednego ogólnego Związku Polskiego w Kurytybie. Wezwano do przyłączenia się towarzystwa: Tadeusza Kościuszki Łączność i Zgoda Twa św. Stanisława przy kościele polskim i Sokola. Zebranie delegatów, po 3 z każdego towarzystwa, nie dało na razie rezultatu. Towarzystwo Kościuszki odmówiło przyłączenia, żydźliwie całą sprawę unij traktowało Towarzystwo św. Stanisława i Sokół. Mimo wszystko myśl Związku kielowała przez lat 5 i trzeba było dopiero rozmachu zmarły chwałstania Polski, by się zrealizowała. 17-go sierpnia 1916 roku przyłączyła się do Kółka Młodzieży za umową „Obrza Pięsmiarska” p. Żagołowiłca, która niebawem wystawiła z nakładem wielkich sił i środków a z ogromnym powodzeniem „Kościuszkę pod Racławicami” Anczyca.

Starcia i spory tak w tonie Kółka Młodzieży jak i z innymi towarzystwami polskimi w czasie Wielkiej Wojny Światowej należały do najwięcej zajmujących kart w protokołach Kółka; sprzeczne wiadomości napływające z Europy musiały wywołać to pewne zamieszanie. Odnosnie do liczby członków, mamy w protokołach raz jeden podaną statystykę, mianowicie 1-go stycznia 1917 roku liczy Kółko Młodzieży 159 członków. Dnia 3-go maja 1920 roku powstaje z połączenia trzech wyżej podanych stowarzyszeń obecny Związek Polski. Związczą Sekcja św. Stanisława a poparta walnie Stanisławem a poparta walnie Związek; prócz 80 kamie zrzeszonych członków przyniosła 65 tysięcy milrejsów gotówki, którą przychmiasły uwolniono Związek od wszelkich pożyczek hipotecznych, jak wogóle, Sekcja pod przewodnictwem energicznego p. Jana Faucza stanowiąca i stanowi do dziś dnia osio-

Polskim Dotychczasowy gmach Związku okazał się dla połączonej towarzystw za małym, sceną za niedostateczną. Wobec tego w roku 1927 uchwalono przebudowę sceny, a potem i przebudowę Związku. Dokonał tego za swej dwuletniej prezesury (1927 i 28) p. Franciszek Lachowski, niegdyś budowniczy pierwszego gmachu, a obecnie restaurator całości Związku, własną wytrwałością przeprowadził rozbudowę gmachu, najpierw sceny, potem sal bufetowych na parterze i piętrze, jakoteż obszernych suterfen. Całość jest zwarta, dobrze pomyslna i połączona z poprzednią budową. Dobudowa cała kosztowała do dnia 25-go listopada 43 823\$350, do zapłaćnia pozostaje jeszcze 7 kontów czyli ogółem nowa budowa kosztuje przeszło 50 kontów. Ponieważ Związek tak kwolnie nie rozporządzał, z tego powodu zaczął gromadzić kilka pożyczek, tak że do dnia 25-go listopada bieżącego roku miał Związek 31 tysięcy milrejsów długu. Trzeba będzie wielkiej zaobiegłości Zarządu, by dług ten spłacić jak najprędzej. W dniu 25-go listopada liczył Związek 240 członków, którzy ściśle uregulowali swe wkładki, a 160 członków ma je jeszcze uregulować. Majątek ogólny Związku dochodzi do 200 tysięcy milrejsów. Dorastająca młodzież polska powinna obecnie Związek Polski do dzieła jednoci pracy i poświęćcia Ojcow — zapewnić popierać i doprowadzić do rozkwitu pod każdym względem.

Wiadomości Z POLSKI.

PRZEŁADOWANIE KSIĘŻY KATOLIKICH W BOLSZE-WJI.

Pożalowania godny jest los Polaków, którzy nie przyjęli służby sowieckiej. Przedewszystkiem pożalowania godny jest los duchowieństwa katolickiego. Z pośród 230 księży Polaków na terenie Rosji Sowieckiej, w więzieniach znajdują się 70, zaś z pośród nich 17 przebywa na wyspach Słowieckich, gdzie cierpią ogromną nędzę i wykonują prace ponad siły. Na wyspach Słowieckich znajduje się około 9 000 więźniów, w tej liczbie około 500 Polaków. Choroby i epidemie dziesiątkują więźniów.

WRĘCZENIE DARU PAPIEŻOWI OD PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

Donoszą z Rzymu: Dnia 7-go listopada Ojciec św. przyjął na przeszło godzinnej audjencji Ambasadora Skrzyńskiego w otoczeniu całego skiego i radcy Mi. Składła Ambasady i radcy ministra Spraw Zagranicznych p. Strzembozsa. Ambasador Skrzyński złożył Ojcu św. Piu XI. pismo p. Prezydenta Rzeczypospolitej oraz dar Prezydenta i Rządu Polskiego

Ósmy Walny Zjazd „Oświaty“

Odbydzie się w niedzielę dnia 6-go stycznia 1929 roku w Kurytybie w SALI TOWARZYSTWA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI PRZY ULICY EBANO, PEREIRA N. 502.

Początek zebrania o godzinie drugiej popołudniu. Towarzystwa oświatowe i szkolne, tudzież stowarzyszenia religijne należące do Związku „Oświata”, mają prawo posłać na zjazd 1 delegata na 10-ciu członków. Delegaci mają przedstawić piśmienne upoważnienie, które można nadesłać uprzednio do sekretariatu „Oświaty” (Curityba, Av. Jayme Reis 115), albo wręczyć bezpośrednio przed posiedzeniem komisji zjazdowej nasali. Rodacy! zgromadźcie się licznie na zjazd, gdyż ważne sprawy oświatowe przyjdą pod obrady.

z okazji 10-ej rocznicy przyjazdu obecnego Papieża do Polski. Dar składa się z teki akwarel, przedstawiających kościoły i gmachy historyczne w Polsce, ze specjalnym uwzględnieniem tych, które obecny Papież w swoim czasie odwiedzał.

Ojciec św. wyrażając wdzięczność dla Pana Prezydenta i Rządu, przejął tekę z widocznym zadwoleieniem i z ożywieniem mówił o swoich wspomnieniach z Polski. Na zakończenie audjencji Papież udzielił specjalnego błogosławieństwa dla całej Polski.

WROGOWIE KRZYŻA.

W nocy 3-go listopada w Sosnowcu nieznanymi sprawcy zwalili z postumentu i rozbili w kawałki poświęcony przed dwoma tygodniami krzyż z zbiegu dwóch ulic w mieście Barbarzyński czyn wywołał w mieście oburzenie.

METROPOLITA SZEPTYCKI CIĘŻKO ZACHOROWAŁ

Wiedeń, 13-go listopada. — Przebywający tu od kilku dni metropolita Szeptycki ciężko zaniemógł. Konsylium lekarskie zaleciło choremu za chowanie zupełnego spokoju. Ze względu na kurację, pobyt metropolity w Wiedniu potrwa czas dłuższy.

W URZĘDZIE EMIGRACYJNYM.

Dyrektor urzędu emigracyjnego Stanisław Gawroński zgłosił dymisję. Na jego miejsce ma być mianowany były wicedyrektor tegoż urzędu Nakoniecznikoff.

166 GMIN W POLSCE NIE PIJE TRUNKÓW.

Warszawa. — Departament służby zdrowia ministerstwa spraw wewnętrznych sporządził statystykę ilustrującą ruch prohibicyjny w Polsce. Według zestawień Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, odbyły się dotąd, zgodnie z ustawą z roku 1920 głosowania w sprawach prohibicji w 239 gminach.

W 195 gminach wypowiedziała się ludność za zakazaniem sprzedaży alkoholu przyzwołem 166 gmin zakaz zrealizowało.

POGRZEB Ś P REDAKTORA NAPIERALSKIEGO.

Sużec, (Górny Śląsk) 3-go listopada. — Dzisiaj o godzinie 11-ej rano odbył się tu pogrzeb śp. Adama Napieralskiego, redaktora i wydawcy „Katylika”, w Bytomiu i posła do parlamentu Rzeszy. W pogrzebie, na który przybył również p. wojewoda Grażyński wzięli udział przedstawiciele związku Polaków w Niemczech, banków ludowych i związków spółdzielni Śląska Polskiego, starosta pszczyński dr. Jarosz, redaktor Rumun, imieniem syndykatu dziennikarzy śląskich i Zagłębia Dąbrowskiego oraz liczne delegacje stowarzyszeń i organizacji społecznych. Mowę żalobną wygłosił ks. proboszcz Kulik, obrazując 40 letnią działalność śp. Adama Napieralskiego na Śląsku. Po nabożeństwie zwłoki sławnego działacza górnośląskiego zostały złożone na omentarzu miejscowym.

RZĄD POLSKI BUDUJE DROGI I MOSY

Warszawa. — Ministerstwo robót publicznych przeznaczyło w budżecie na rok 1929 30 sumę 30 milionów złotych na budowę dróg i mostów. W opracowanym planie znajdują się przedewszystkiem inwestycje które mają być dokonane na kresach wschodnich.

461 POLEGŁYCH OLICJANTÓW W POLSCE.

Dnia 10-go listopada w wigilję 10-ty rocznicy wielkiego dnia Wzkrzeszenia Ojczyzny oraz dorocznego święta Policji Państwowej, uczczona została także pamięć 461 oficerów i szeregowych Policji Państwowej poległych w obronie wspólnoty watełi, bezpieczeństwa i porządku publicznego Rzeczypospolitej Polskiej.

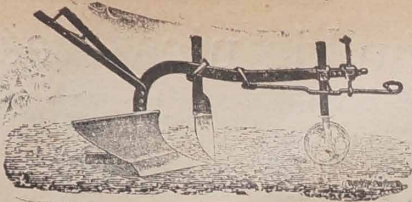
SPIS LUDNOŚCI W ROKU 1930-TYM.

Warszawa. — Główny urząd statystyczny przygotował na 1930 rok nowy spis ludności, żrugi z kolei od czasu odzyskania niepodległości.

Z Brazylii.

Kurytyba.

SAKRAMENTU „BIERZMOWANIA ŚW. będzie udział w kościele polskim św. Stanisława najrozważ. ks. Arcybiskup D. João Braga w niedzielę 9-go grudnia o godzinie czwartej popołudniu. Rodacy powinni przy-

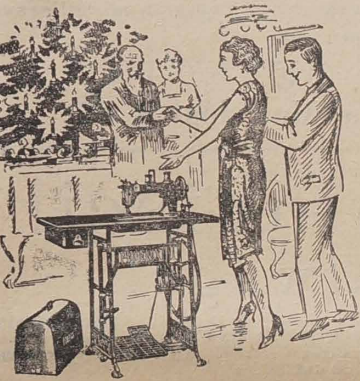

Koloniści! Przed zakupem przyrządów rolniczych powinniście szukać najpierw specjalnego składu gdzie są przyrządy bardzo dobre, gwarantowane, tanie i nie stracili ani w czasie ani pieniądzech, udajcie się do składu:

CASA HACKRADT, CURITYBA
RUA 15 DE NOVENBRO N 96 - Caixa p. 420

Maszyny do Szycia i Haftowania PHOENIX

Piękna niespodzianka na **BOŻE NARODZENIE**, która mnie bardzo ucieszyła a są fest tylko maszyna do szycia

PHOENIX. Jest to rzeczywiście maszyna praktyczna, piękna i tania, która się nadaje do jakiegokolwiek pracy krawieckiej i która polecam zakładom krawieckim oraz i osobom prywatnym. Maszyny te można dostać na spłaty miesięczne. Są one do nabycia na stałej wstawie

RICARDO HOENE & Cia.
RUA BARÃO DO RIO BRANCO 338 - TELEFON 1134 - CURITYBA

Filja: **RIO NEGRO**. — Przedstawicielstwo firmy: **PONTA GROSSA, SÃO BENTO i JOINVILLE.** Dodatki do maszyny zawsze są na składzie.

Warszawa, 1-go grudnia. Ministrowie spraw zagranicznych Polski i Rumunii, Zaleski i Mironescu podpisali traktat rozjemstwa między obu krajami.

POSZUKUJE się około 100 robotników do pracy przy drogach w Casjuru. Płaci się od godziny od 13 do 18200.

Informacji udziela: **E. José G Papugne** w Redakcji „Ludu” do godziny 8-iej do 11-iej i od 1-iej do 5-iej.

ZARZĄD ZWIĄZKU POLSKIEGO W KURYTYBIE ze względu zainteresowanych, że została czwarta konkurencja o miejsce **Gospodarza Związku Polskiego**. Pretendentami są: **Antônio de Oliveira** (zapowiedział) na ręce Prezesa Związku, p. Franciszka Lachowskiego, do dnia 15-go grudnia.

Kto się do tej daty nie zgłosi, straci prawo do konkurencji.

Za Zarząd: Sekretarz **Jan Fielinski**

Nie Wygra
napewno ten faizendy 80 akierowef, który nie będzie posiadał biletu na dochód **KASY EMERYALNEJ NAUCZYCIELI SZKOŁ POLSKICH.**

Kosztuje tylko \$3000. Nabyć może w naszej redakcji i u tych wszystkich, którym dobro polskiej szkoły nie jest obojętne.

KORESPONDENCJE.
Zakończenie roku szkolnego w Kolegium im. H. Sienkiewicza w Kurytybie.

Dnia 21 i 22-go listopada odbyły się egzamina. Pierwszego dnia odbył się egzamin piśmienny, na drugi dzień zaś przy udziale rodziców, oraz konsula Rzeczypospolitej p. Downarowicza, egzaminowano uczniów ustnie. Uczniów podzielono na dwa kursy egzaminowały dwie komisje jednojęzyczne. Okazało się, że uczniowie kolegium zrobili wielkie postępy w nauce, tak w języku polskim, jakoteż i w portugalskim, odpowiadając śmiało na pytania.

Dnia 26-wieczorem uczniowie Kolegium mieli popis w Związku Polkim.

Sala Związku Polskiego napelnila się srodkiem. Na wstepie przemówił ks. St. Trzebiatowski, jako prezes Zarządu Kolegium, przedstawiając publicznie krótki opis tej największej naukowej instytucji polskiej w Kurytybie, jaką jest Szkoła srodkiem im. H. Sienkiewicza. Mówca porównywał ją do dziełka, które przed czterema laty stało obrozconem, a dziś już samo chozdzi, które z czasem wyrosło na silnego czlowieka.

Nawoływal rodaków, aby popierali te instytucje, zeby naprawde stala się silna i wzmacnila w naszej mlodzi ducha polskiego.

W koncu mówca wytknal plan dla uczni opuszczających Kolegium. Odegrano potem sztuczke p. t. „Nowy Pan nauczyciel”, która okrasil jeden z uczni, Ignacy Trojan, monologiem. Nastepnie odegrano „Wiosnowy” na dziesiątą rocznicę ogłoszenia niepodległości Polski (rozestany przez „Naszą Szkołę”), przeplatając go osobistymi wrazeniami z pobytu

TRES BARRAS 14 - 11 - 1928
Kolonia polska w Tres Barras uroczyste obchodziła 11-go listopada dziesięciolecie rocznicę odzyskania Niepodległości Polski.

Ruchliwy zarząd t wa „Biblioteka Polska” z p. Franciszkiem Jenzurą na czele przystąpił do niej, aby godnie uczcić tę radośną rocznicę.

P. Ludwik Bieniek, znany artysta namalował piękną kurty, którą upięknił dużą i ładną scenę. Członkowie „Kolegium” im. **Henryka Dobrowskiego** przygotowali 2 sztuczki teatralne, a p. **Zenon Kubiak**, nauczyciel reżyserował, nauczył dzieci deklamacji i przygotował spiewy chóralne i solowe, w osem dni gorliwie pomagali p. **Olga Ciomakówna** i **Regina Chochłowa**. Słowem wszyscy starali się, aby uroczystości wypadły jak najlepiej.

Przebieg obchodu. O godzinie 3-iej popołudniu niesłownie podpisany z p. J. T. Jenzurą i p. Bernardem Gapskim, zarząd Towarzystwa, wygłosił Odezy i na dziesiątą rocznicę ogłoszenia niepodległości Polski (rozestany przez „Naszą Szkołę”), przeplatając go osobistymi wrazeniami z pobytu

Sprzedza się POLSKI SKLEP NASION z powodu śmierci właściciela. Porozumieli się można przy **Travessa Zacharias N 5** lub listownie: **Caixa do Correio 210.**

Casa dos Retalhos
SKŁAD SPRZEDAŻY MATERIAŁÓW W RESZTKACH.
Wielki wybór różnych materiałów bawełnianych i jedwabnych w resztkach wogóle sprowadzanych wprost z fabryk. Ceny bardzo niskie.
Rua Candido Lopes 202
Filja: **Praça Coronel Enes 7-a - Curityba.**

Boże Narodzenie!
Jeśli chcecie mieć w kaplicach lub w domach prywatnych **ZŁÓBKI** w różnych rozmiarach, artystycznie wykonane, po cenach niesłychanie niskich z powodu ich ilości, zamówcie sobie u **E. José G. Papugne**, Avenida Jayme Reis 115 w Redakcji „Ludu” - Curityba - Parana, który ich wam dostarczy wprost do domu. Kompletny Złobek składa się z 20 figurek.
Cena: 20 figurek 12 cm. wysokości 70\$000, 20 figurek 20 cm. wysokości 180\$000, 20 figurek 30 cm. wysokości 350\$, 20 figurek 40 cm. w wysokości 550\$.

Klinika Chirurgiczna
przy ulicy 7 de Setembro N. 69, narożnik ulicy St.cliffe - Telefon N. 448.
Chorych zamieszcowo przyjmuje się na stały pobyt. Nowy aparat Ruelgena (Raio-X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i dróg moczowych.
Dr. Antoni Wydygier

BEZCZKI żelazne używane są na sprzedaż.
Kliche & Cia.
Rua Barão do Rio Branco N. 18 - Curityba.

Okazja. Wynajmę dom, w którym dawniej miał sklep **Roman Truczyski** z wygodnym wjazdem dla wozów, tuż obok kościoła w Portão; nadto jest odnowiony i nadaje się tak na mieszkanie jak i na sklep.
Właściciel: **Carlos Dietsch** w domu, Villa Portão

ELIXIR 914
i pastylki 914.
Kilkudniowe zapytanie: 1) Czyszczenie krwi, 2) Sprowadzenie zanik przyszczoj, plam, swędzenia ran i t. p. 3) Usuwanie reumatyzmu, ból głowy i nosa. 4) Usuwanie objawów syfilisowego. 5) Wzmocnienie trawienia.
Elixir 914 nie atakuje zębów, jest najlepszym środkiem czyszczącym krew, uznany przez okulistów i lekarzy chorób syfilisowych.
Dozowany przez Urząd Zdrowia D. N. z S. Paulo N 26 z 21 2 - 1916.

Pierwsze polskie Transatlantyczne Okręty pod polską flagą
Krakus 16,000 tonn
Swiatowid 16,000 tonn
I
JEDNOLITA TRZECIA KLASA.
Stala bezposrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylją i Argentyną.
Bilety direkt do wszystkich miast Europy Centralnej. Doskonala organizacja przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a w szczególności z POLSKI Informacje w jezyku polskim i brazylijskim udziela wyłaczny **PRZEDSTAWICIEL NA PARANE:**
P. TEOFIL G. VIDAL
RUA 15 DE NOVENBRO N. 115.
Podagenci i t. d. - Na okręcie **TEOMACZ POLSKI** - Opieka nad kobietami i dziećmi i t. d.
AGENCI FIRMY:
Ladislau Bukowski, **Ponta Grossa** - Parana - Praça Barão de Guarauna N 4 - Caixa postal 174.
João Szklernarz - **Prudentopolis** - Parana - Praça 16 de Novembro 4.
Albin Piotrowski - **Ivahy** - Parana.
Ludowico Hawryluk - **Iraty** - Parana.
Stanislaw Gluszczyński - **Marchal Mallet** - Parana.
João Zawadzki & Cia - **Fluvipolis** - Parana.
W. Kacprzak - **Rio Claro** - Parana.
Kółko Rolnicze, adres Ks. Zdzisłob - **São Mathous** - Parana.
Francisco Pasternak - **Itayopolis** - Alto Paraguassu - Estado Santa Catharina.

Korzystajcie! - Korzystajcie!
Wielka okazja w składzie CASA DOS

RETALHOS
Prezencik na Boże Narodzenie
Materiały w resztkach, jedwabne nowości oraz bawełniane sprzedajemy za pół ceny.
Filja:
Praça Coronel Enes N. 7-a - Curityba

Barras wyniosłem jaknajmilsze wrazenia
Konrad Jezierowski.

SÃO FELICIANO, 10 - 11 - 28
List otwarty do „Switu”.

„Switon Redakcja „Switu”, podziwiam i proszę ogłoszenie mego protestu. W numerze 31 i 32-gim „Switu”, była wzmianka o mnie i o mojem zwierzuchu **Józefie Szortce**; „Kilka tygodni przed sejmikiem ksiądz progodni przegłosił, że gdyby ktoś miał lecha do Porto Alegre, to powinien sprawach, to żeby zszekac do polowego szynia, aby otrzymac mandad od ktoreg z towarzyszw na sejmiku.”
Ja właśnie miałem interes handlowy z moim szwagrem i otrzymania mandat z towarzyszwą najblizszego mego domu, a szwager z towarzyszwą przy ktorem mieszka, czekaliśmy by wylechał na czas. Wicę wiedzieliśmy dobrze gdzie i ocoo jedziemy, nie zaś jak w „Swicie” pisano, że nas kiedz namowil w Porto Alegre. Nieustannie napadali na księdza za to, że dobra czyni, wstawiając na podziękowienie tych co powinni widzieliż za dobrodziejstwa otrzymane **Alfons Tworowski.**

Giekawe rzeczy z Polski

ROZNAMIETNIOWA WALKA PAROBKÓW ZAMORDOWAŁ W KOSCIELE PODCZAS NABOŻENSTWA SWEGO PRZECIWIENIKA.
Lwów, 24. 10. - Donoszą tu z Kamionki Strumilowej o niesłychanym zajściu w kościele. Mianowicie na rynku w Kamionce Strumilowej w niedziele powstała bójka między parobkami Bielicem i towarzyszymi, a niejakim Berbeką którego poważnie pobito.
Po chwili jednak Berbeka podniósł się i, dobywszy noża, zaczął ścigać uciekających napastników. Bielich „ujrzawszy otwarte drzwi kościoła wpadł

tam starając ukryć się między ławkami. Ani koscioł ani odprawiające się właśnie nabożstwo nie powstrzymało Berbeka, który podążył za Bielicem i, dopadłszy go, zadał mu kilka pchnięć nożem, zanim zdołał go powstrzymać.
W kościele powstała panika. Ludzie pośpiesznie zaczęli opuszczać koscioł. Po tym zajściu miejscowy proboszcz koscioł zamknął **WYRAFINOWANA ZEMSTA WIERZYCIELA.**
Z Warszawy donoszą: Do komisarjatu policji złożył kupiec warszawski p. Mendelsohn następującą skargę:
W czwartku w r. pożytyłem od kupca p. Cwajfjasa kwotę 100 dolarów na skrypt dłużny. Długu w oznaczonym terminie nie mogłem zwrócić, wobec czego Cwajfjisz zaskarżył pretensję do sądu. Obok jednak drogi sądowniej, wierzyciel mój obmyślił iście szatański plan zemsty. Ogłosił w pismach warszawskich że jest w moim sklepie posiada do objęcia, ale tylko dla kaleki. Od tego czasu tłumy rozmaitych kalek ze wszystkich możliwych instytucji i przytułków masowo oblegają mój sklep od wczesnego rana do późnego wieczora - utrudniając dostęp klienteli.
Policja postanowiła wysłać posterunek policyjny przed sklep p. Mendelsohna, aby w ten sposób uwolnił go od zemsty wierzyciela.
RZADKI OKAZ MARCHWI.
Ekspedytor kolejowy w Pelplinie przyniósł do tamtejszej redakcji „Przeglądu” marchew, ważącą 1490 gramów, t. j. prawie 3 funty. Rzadki ten okaz pochodzi z pola należącego do właściciela majątku z Nowej Cerkwi.

